

100. rocznica internowania Legionistów Józefa Piłsudskiego w Szczypiornie Kalisz 1917-2017

4 sierpnia 2017, godz. 10.00
Centralny Ośrodek Szkolenia Służby Więziennej w Kaliszu
(ul. Wrocławska 193-195)

Program obchodów

godz 10.00	Uroczysta polowa msza święta w intencji zmarłych i poległych Żołnierzy Legionów Józefa Piłsudskiego celebrowana przez Jego Ekscelencję Biskupa Kaliskiego ks. Edwarda Janiaka
godz. 11.15	Apel Pamięci

Pozostałe wydarzenia

godz. 13.00	Piknik Militaryny – pokaz historycznego sprzętu wojskowego – haubica samobieżna „Goździk” – pojazdy uzbrojenia wojskowego – Szwadron Kawalerii im. 27 Pułku Ułanów z siedzibą w Żyrardowie – Muzeum Techniki i Uzbrojenia – prezentacja wyposażenia i sprzętu współczesnych sił zbrojnych: – Centrum Szkolenia Wojsk Lądowych w Poznaniu, 16. Batalion Remontu Lotnisk w Jarocinie, Wojska Specjalne Jednostka Wojskowa „Agat” w Gliwicach – stoiska promocyjne: Centralnego Ośrodka Szkolenia Służby Więziennej, Komendy Miejskiej Policji, Wojskowej Komendy Uzupelnień, 16 Batalionu Remontu Lotnisk w Jarocinie, Centrum Informacji Turystycznej, Państwowej Straży Pożarnej – koncert utworów patriotycznych w wykonaniu Orkiestry Dętej Stowarzyszenia „Gród nad Prosną” w Kaliszu pod dyr. Wojciecha Zielezińskiego
godz. 16.30	Uroczyste otwarcie IV Turnieju Piłki Ręcznej SZCZYPIORNO-CUP o Puchar Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy (Hala ARENA w Kaliszu, ul. Hanki Sawickiej 22-24)

Organizatorzy:

Prezydent Miasta Kalisza Grzegorz Sapiński

Komendant Centralnego Ośrodka Szkolenia Służby Więziennej w Kaliszu ppłk Ryszard Czapracki

W przygotowanie obchodów włączyli się:

Parafia Podwyższenia Krzyża Świętego w Kaliszu,

Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej w Poznaniu

Areszt Śledczy w Ostrowie Wielkopolskim,

Stowarzyszenie Strzeleckie „Bellona” w Kaliszu

Stowarzyszenie Orkiestry Dętej „Gród nad Prosną” w Kaliszu

Centrum Szkolenia Wojsk Lądowych w Poznaniu

Wojska Specjalne Jednostka Wojskowa „Agat” w Gliwicach

Polskie Towarzystwo Historyczne Oddział w Kaliszu

Orkiestra Wojskowa w Toruniu

Chór Wydziału Pedagogiczno – Artystycznego w Kaliszu UAM w Poznaniu pod dyr. Beaty Szymańskiej

Chór Diecezjalnego Studium Organistowskiego w Kaliszu pod dyr. Krzysztofa Niegowskiego

V Liceum Ogólnokształcące im. Jana III Sobieskiego w Kaliszu

Stowarzyszenie „Szczypiorniak” w Kaliszu

Rada Osiedla Szczypiorno w Kaliszu

Wojskowa Komenda Uzupelnień w Kaliszu

Obchody 100. rocznicy internowania w Szczypiornie Legionistów wiernych wezwaniu Komendanta Józefa Piłsudskiego, mają na celu przypomnienie i upamiętnienie faktu historycznego, jakim była odmowa złożenia przysięgi na wierność cesarzowi Niemiec przez kilka tysięcy żołnierzy (prawie wszyscy pochodzący z Królestwa Polskiego a służący w I i III Brygadzie Legionów). Doszło do tego w wyniku zmian na froncie I wojny światowej, a co za tym idzie przekazania przez Austro – Węgry komendy nad Legionami Polskimi stronie niemieckiej.

Zainspirowany przez Józefa Piłsudskiego bunt Legionistów przeciw oddaniu się pod komendę niemiecką przeszedł do historii pod nazwą kryzysu przysięgowego. Jego uczestników osadzono w obozach jenieckich: oficerów w Beniaminowie, natomiast pozostałych Legionistów w Szczypiornie. Jak podają źródła, pierwszych jeńców przywieziono tu 14 lipca 1917 roku, a ostatnie transporty docierały do Szczypiorna pod koniec lipca tego samego roku. Za drutami podkaliskiego wówczas obozu osadzono łącznie ok. 3.500 tysięcy osób. Józef Piłsudski wraz z Kazimierzem Sosnkowskim uwięzieni zostali w twierdzy w Magdeburgu. Do różnych miejsc odosobnienia trafiło także wielu działaczy Polskiej Organizacji Wojskowej.

Przygotowane na dzień 4 sierpnia uroczystości nie tylko mają przypomnieć społeczeństwu historyczną wagę wydarzeń sprzed 100. lat, lecz również rozpropagować i utrwalić wartości wyrosłe na gruncie poświęcenia i ofiary żołnierzy, takie jak: honor, wierność, solidarność, a nade wszystko patriotyzm. Przypominają one również o postawie kaliszczan, którzy żyjąc na gruzach bestialsko unicestwionego w 1914 roku miasta, pospieszyli z solidarną pomocą cierpiącym z powodu głodu, wyziębienia, chorób i prześladowania Legionistom. Postawa jeńców - opór przeciw obozowym represjom, utrzymywana wśród żołnierzy dyscyplina, a nade wszystko gotowość do powrotu w szeregi walczących o suwerenny byt Polski zjednały osadzonym, ogromny szacunek społeczeństwa i wzbudziły podziw. Powszechnie uważa się, że to właśnie tamten czas był przełomowym w dziejach walk o naszą wolność. Wówczas też, zdaniem wielu, zaczęła rodzić się Legenda Legionów, zawsze wiernych swemu Komendantowi i oddanych jego marzeniu o wolnym i niezawisłym kraju.

Międzywojenna społeczność Kalisza przywiązywała ogromną wagę do Szczypiorna, gdzie wysiłkiem społecznym wzniesiono i w 1927 roku odsłonięto mauzoleum poświęcone internowanym. W zorganizowanych wówczas uroczystościach uczestniczyła Aleksandra Piłsudska z córkami.

Dziś, po pomniku, zniszczonym w okresie II wojny światowej, jak i po obozie pozostały fotografie i pamięć, zarówno ta przekazywana przez kolejne pokolenia mieszkańców Szczypiorna, jak i utrwalana w opracowaniach historycznych i publikacjach.

Dążeniem samorządu jest, aby utrwalać w społeczeństwie i wzmacniać poczucie dumy z tego, że na polskiej drodze do Niepodległości ważną rolę odegrał etap internowania. Społeczeństwo miasta zdało wówczas patriotyczny i humanitarny egzamin, a ich potomkowie oddając hołd Legionistom, z dumą skwitować mogą tamten czas słowami „Tu rodziła się Niepodległość”.